

**T.C.
Ege Üniversitesi
Eğitim Fakültesi**

Okul Deneyimi Dersi Kılavuzu

**Şubat, 2015
İZMİR**

T.C.
Ege Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Okul Deneyimi Dersi Kılavuzu

Amaç: Bu kılavuz, Ege Üniversitesi (EÜ) Eğitim Fakültesi lisans programlarında yer alan Okul Deneyimi dersinde uygulama birliği sağlamak ve dersin niteliğini yükseltmek amacıyla hazırlanmıştır.

Hedef kitle: Bu kılavuzdan, eğitim fakültesi programlarındaki Okul Deneyimi dersinin yürütülmesinde sorumluluğu olan bütün paydaşların yararlanması beklenmektedir. Bu derslerin ana paydaşları öğretmen adayı, öğretim elemanı, uygulama öğretmeni, bölüm uygulama koordinatörü, uygulama okulu koordinatörü, Fakülte uygulama koordinatörü ve Milli Eğitim Müdürlüğü uygulama koordinatörüdür (Bakınız Çizelge 2). Bu kılavuzun Okul Deneyimi dersinin etkili bir biçimde yürütülmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla, bu dersin tüm paydaşlarının kılavuzu temel almaları önemli görülmektedir.

Kapsam: Bu kılavuzun kapsamına belirli bir kısmı uygulama okulunda yürütülen Okul Deneyimi dersi alınmıştır. Okul Deneyimi dersinin yer aldığı lisans programları, verildiği öğretim dönemi Çizelge 1’de gösterilmiştir.

Çizelge 1. Okul Deneyimi Dersinin Tanıtımı

Kredi/saat	Lisans Programları	Öğretim Dönemi
1-4-3	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği	4. Sınıf Güz Dönemi
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	4. Sınıf Güz Dönemi
	Okulöncesi Öğretmenliği	3. Sınıf Güz Dönemi
	Resim-iş Öğretmenliği	4. Sınıf Güz Dönemi
	Sınıf Öğretmenliği	3. Sınıf Bahar Dönemi
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	4. Sınıf Güz Dönemi
	Türkçe Öğretmenliği	4. Sınıf Güz Dönemi

Okul Deneyimi Dersinin Temel İlkeleri: Kılavuz kapsamında Okul Deneyimi dersi için tanımlanan temel ilkeler ve anlamları aşağıda açıklanmıştır:

- 1) İşlevsellik: Bu ders, EÜ Eğitim Fakültesi öğretmen adaylarının temel öğretmenlik becerilerini kazanmalarına katkı sağlamalıdır.
- 2) Eşgüdüm: Bu dersin yürütülmesinde EÜ Eğitim Fakültesi ile İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü eşgüdüm içinde çalışmalıdır. Eşgüdüm sağlamada bu kılavuzdan yararlanılabilir.
- 3) Planlı olma: Bu ders için planlar oluşturulmalı; bu planları bütün paydaşlar izlemeli ve uygulamaya çalışmalıdır.
- 4) Mesleki yeterlik: Bu derste görev alan öğretim elemanı ve uygulama öğretmenleri temel mesleki yeterlikleri büyük oranda kazanmış olmalıdır.
- 5) Kuram-uygulama bağlantısı: Bu ders, lisans programındaki diğer derslerde öğrenilen kuramsal bilgilerle bağlantı kurularak işlenmelidir.

- 6) Yaparken öğrenme: Öğretmen adayları öğretmenliğe ilişkin bazı temel bilgi ve becerileri bu derslerdeki etkinlikleri yaparken öğrenmelidir. Bu durum, mesleğe yönelik algı ve tutumlarının da olumlu yönde gelişmesine katkı sağlamalıdır.
- 7) Devamlılık: Öğretmen adayları bu derse (uygulama okulu ve Fakültede yapılan tüm çalışmalara) devam etmeye özen göstermelidir. Öğretim elemanları ve uygulama öğretmenlerinin de bu dersteki kılavuzluk ve denetleyicilik görevlerindeki süreklilik önemlidir.
- 8) Uygulamalar üzerinde derinlemesine tartışma: Bu dersin seminer saatlerinde öğretmen adaylarının uygulama okulundaki gözlem ve deneyimleri üzerinde derinlemesine ve çok yönlü tartışmalar yapılmalıdır.
- 9) Tutarlılık: Eğitim Fakültesindeki lisans programlarında yer alan bu dersin temel işleyişi açısından bölümler ve anabilim dalları arasında uyum olmalıdır.
- 10) Esneklik: EÜ Eğitim Fakültesinin lisans programlarında yer alan bu dersin yürütülmesi bazı öğretmenlik alanlarında farklılık gösterebilir. Nitekim kılavuz, bu farklılıkları gözetmektedir.

Okul Deneyimi Dersinin Ana Paydaşlarının Sorumlulukları: Okul Deneyimi dersinin yürütülmesinde EÜ Eğitim Fakültesi ile uygulama okulu çalışanlarının işbirliği öngörülmektedir. Bu işbirliği sürecinde, ana paydaşlardan beklenen sorumluluklar Çizelge 2'de özetlenmektedir.

Çizelge 2. Okul Deneyimi Dersinde Görevli Kişilerin Sorumlulukları

Eğitim Fakültesi	Uygulama Okulu
Fakülte Uygulama Koordinatörü Dersin yürütüleceği dönem öncesinde ilgili kurumlarla gerekli yazışmaları yapma/onaylama. Fakültedeki bölüm uygulama koordinatörleri arasında eşgüdüm sağlama. Bu derslerin yürütülmesinde karşılaşılan sorunları çözüme/sorunların çözümüne yardımcı olma.	Milli Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü Eğitim Fakültesinden gönderilen okullar listesinde yer alan okulların ilgili dersin programına alınıp alınmayacağını araştırma. İldeki eğitim fakültelerinin tümü için uygun okullar listesi hazırlama. Uygulama öğretmenlerinin bu dersler kapsamında düzenlenen toplantılara/seminerlere katılımını sağlama ve onaylama. Bu derslerin yürütülmesinde karşılaşılan sorunları çözüme/sorunların çözümüne yardımcı olma.
Bölüm Uygulama Koordinatörü Dersi veren öğretim elemanları ile işbirliği yaparak uygulama okulu listesi oluşturma. Uygulama okullarının ders programları ile Fakültenin ders programlarını karşılaştırıp haftalık toplam ders yükü vb. açısından uygun olan öğretmenleri belirleme. Uygulama okulu yöneticileri ile işbirliği yaparak bu dersler için uygun öğretmenlerin görevlendirilmesini sağlama.	Uygulama Okulu Koordinatörü Uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni ile birlikte bu dersler için çalışma planı yapma. Uygulama öğretmenleri ve sınıflarını belirleme. Bu derslerin yürütülmesinde karşılaşılan sorunları çözüme/sorunların çözümüne yardımcı olma.

Uygulama Öğretim Elemanı Uygulama okulu koordinatörü ve uygulama öğretmeni ile birlikte bu derslere ilişkin çalışma planı ve takvimi yapma. Öğretmen adaylarının bu dersler için hazırladıkları öğretim planları ve araç-gereçleri uygulama dersinden en geç bir hafta önce inceleyerek geribildirim verme. Öğretmen adaylarının uygulama okulundaki çalışmalarını gözlemlene ve bu çalışmalarda kılavuzluk etme. Bu derslerin seminer saatinde uygulama okulunda yapılan gözlem ve edinilen deneyimler üzerinde tartışma. Öğretmen adaylarının performanslarına ilişkin uygulama öğretmeni ile görüşmeler yapma. Bu derslerin yer aldığı programın diğer derslerini veren öğretim elemanları ile işbirliği yapma. Öğretmen adaylarının bu derslerdeki başarılarını değerlendirme. Bu derslerin yürütülmesinde karşılaşılan sorunları çözme/sorunların çözümüne yardımcı olma.	Uygulama Öğretmeni Uygulama okulu koordinatörü ve uygulama öğretim elemanı ile birlikte, bu dersler için çalışma planı yapma. Öğretmen adaylarının gözlem ve/veya uygulama yapacakları sınıfları belirleme ve bölüştürme. Öğretmen adaylarının uygulama okulundaki çalışmalarını gözlemlene ve bu çalışmalarda kılavuzluk etme. Bu derslerin yürütülmesinde karşılaşılan sorunları çözme/sorunların çözümüne yardımcı olma.
Öğretmen Adayı	
Uygulama okulu ve Fakülte'deki etkinliklerine katılımında devamlılık gösterme. Dönem planını izleme. Dersin gerektirdiği gözlem, gelişim dosyası oluşturma gibi öğrenme görevlerini özenle yerine getirme. Bu dersin yer aldığı programdaki diğer derslerde öğrendikleri bilgilerle bu dersler arasında bağlantı kurmaya çalışma. Birlikte çalıştığı öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve arkadaşlarıyla işbirliği içinde çalışma. Bu dersin yürütülmesinde karşılaşılan sorunları çözme; gerektiğinde diğer görevlilerden destek isteme.	

Okul Deneyimi Dersinde Fakülte Genelinde Uygulanması Beklenen Temel Esaslar: Bu kılavuzun temel ilkelerinden biri 'esneklik' olmakla birlikte, Fakültemiz için Okul Deneyimi dersinin yürütülüşünde bazı asgari ortak esasların olması önemsenmektedir. Böylece, öğretmen adaylarımızın benzer nitelikte uygulama çalışmalarından yararlanma fırsatları artabilecektir. Ayrıca bu derslerin uygulanış biçiminin Fakültemizde kurumsallaşması da sağlanabilir. Dolayısıyla, Fakültemizde Okul Deneyimi dersinde aşağıdaki esaslar dikkate alınmalı ve uygulamaya yansıtılmalıdır:

1. Okul Deneyimi dersinde öğretmen adayları grupları 6-10 kişiden oluşmalıdır.
2. Öğretmen adaylarının (engelliler hariç) grupları belirlendikten ve uygulama okullarında yazışmalar tamamlandıktan sonra grup değiştirmelerine izin verilmemelidir.
3. Öğretmen adayları Okul Deneyimi dersi kapsamında uygulama okulunda yapılan çalışmalara ve Fakülte'de yapılan seminerlere geçerli mazeretleri olmadıkça devam etmelidir. Mazeretlerini, ders günü ve saatinden önce uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenine iletmelidirler.

4. Öğretmen adayları Okul Deneyimi dersinde uygulama okulunu tanımaya yönelik gözlem, görüşme vb. etkinlikleri gerçekleştirmelidir.
5. Bir öğretim elemanı, bir öğretim döneminde Okul Deneyimi dersi için en fazla üç öğretmen adayı grubunun sorumluluğunu üstlenmelidir.
6. Öğretim elemanları öğretmen adayı gruplarını dönemin ilk haftasında uygulama okulu çalışanları, özellikle uygulama öğretmeni ile tanıştırmalıdır.
7. Uygulama öğretim elemanları, Fakülte'deki seminerleri her hafta düzenli olarak gerçekleştirmelidir.
8. Öğretim elemanları Okul Deneyimi dersinde uygulama okullarını dönem boyunca en az üç kez ziyaret etmeye çaba göstermelidir.

Dersin amacı: Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini yönetsel, eğitsel ve kültürel boyutlarıyla tanınmasını sağlamaktır.

Dersin içeriği: Öğretmenin ve öğrencinin okuldaki bir gününü gözlemleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi için ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözlemleme; okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme; okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama (YÖK, 2007).

Dersin temel öğrenme etkinlikleri: Dersin amacı ve içeriği doğrultusunda Çizelge 4'teki temel öğrenme etkinliklerine yer verilebilir. Ancak farklı dalların öğretmen eğitimi programlarında bazı etkinlikler farklılık gösterebilir. Bunun yanında, çizelgede yer alan etkinliklerin tercih edilip edilmeme durumu ve etkinliklere ayrılan süreler de öğretmen eğitimi programlarında farklılık arz edebilir. Her lisans programında uygulama öğretim elemanlarının yapılacak uygulamaları ortak olarak belirlemeleri ve aynı etkinlikleri yürütmeleri beklenmektedir.

Çizelge 3. Okul Deneyimi Dersinin Temel Öğrenme Etkinlikleri

Öğrenme Etkinlikleri	
Uygulama Okulu	Fakülte (Seminerin ana tartışma konusu)
Okulun fiziki yapısı ve çevresini tanımaya yönelik gözlem yapma. Okulun birimlerini gezerek, genel özellik ve işlevlerini tanıma. *Ders gözlemi	Okul ve çevresini tanımaya yönelik gözlem sonuçları üzerinde tartışma.
Okul müdürü ve/veya müdür yardımcıları ile toplantı gerçekleştirilerek okulda yapılan yönetsel ve program çalışmaları konusunda bilgi edinme. Öğretmen(ler) ile görüşerek okul yöneticilerinin öğretmenlerden okulun genel olarak işleyişi ve öğretim programlarının uygulanması bağlamında beklentilerini öğrenme. *Ders gözlemi	Okulun yönetsel işleyişi ve bu işleyişin öğretmenler üzerindeki etkilerine ilişkin tartışma. Bu tartışmada ilgili yasa ve yönetmelikleri esas alma.
Öğretmenin okuldaki bir gününün nasıl geçtiğini anlamaya yönelik gözlem yapma ve bu konuda	Öğretmenin okulda geçirdiği bir gün içinde neler yaptığı, neler yaşadığı üzerinde tartışma.

öğretmenle görüşme.	
Bir öğrencinin okulda bir gün içinde neler yaşadığını anlamaya yönelik gözlem yapma.	Okulda bir gün içinde öğrencinin neler yaptığı, yaşadığı üzerinde tartışma.
Okulda ve sınıfta bulunan öğretim araç-gereçlerini inceleme. *Ders gözlemi	Okulun ve sınıfın öğretim araç-gereçleri açısından olanaklarının yeterliği üzerinde tartışma.
Bir dersin işleniş sürecinde yapılan etkinlikleri gözlemlenme.	Bir dersin işleniş sırasında yapılan etkinliklerin sırası, gerekçeleri, uyumları ve öğrenmeye katkıları üzerinde tartışma.
Sınıf yönetiminin nasıl uygulandığını anlamaya yönelik gözlem yapma.	Sınıf yönetiminin nasıl bir yaklaşımla yapılmaya çalışıldığı, varsa sınıf yönetimi problemleri ve uygulanan çözüm yollarına ilişkin tartışma.
Okul dışında gerçekleştirilen öğretim etkinliklerini gözlemlenme.	Okul dışında yapılan öğretim etkinliklerinin uygulanış biçimi ve öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin tartışma.
Okulda ya da sınıfta uygulanan ölçme ve değerlendirme çalışmalarını gözlemlenme. *Ders gözlemi	Okulda ya da sınıfta ne tür ölçme ve değerlendirme tekniklerinin kullanıldığı, ölçme ve değerlendirme sürecinde neler yaşandığı ve bu tekniklerin uygunluğu üzerinde tartışma.
Öğrencilerle birlikte okulda ya da okul dışında yürütülen toplumsal çalışmalarını gözlemlenme ya da bu konuda ilgililerle görüşme.	Öğrencilerin okulda ya da okul dışında katıldığı toplumsal çalışmaların nasıl gerçekleştirildiği ve öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin tartışma.
Okuldaki rehberlik ve psikolojik danışmanlık çalışmalarını ve bu çalışmalarda öğretmenin rolünü gözlemlenme ve bu konuda ilgililerle görüşme. *Ders gözlemi	Okulda rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında yapılan çalışmalar ve bu çalışmalarda öğretmenin nasıl bir rol üstlendiği üzerinde tartışma.
Okulda yapılan tören, anma ve kutlama etkinliklerini gözlemlenme.	Okulda yapılan tören, anma ve kutlama etkinliklerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini resmi ve örtük program bağlamında tartışma.
Okulda aile katılımını sağlamak amacıyla hangi çalışmaların, nasıl yürütüldüğü, ailelerin bu çalışmalardan yararlanma durumunu gözlemlenme ve bu konuda ilgililerle görüşme. *Ders gözlemi	Okulda aile katılımı açısından yapılan çalışmalarda öğretmenin rolü, bu çalışmaların okul-aile ve öğrenciye getirdiği katkılar üzerinde tartışma.

***Ders gözlemi:** Bu ders gözlemleri, ilgili gözlem konusundan geriye zaman kaldığı durumlarda uygulanabilir. Bu gözlemlerde bir derste uygulanan öğretim yöntemleri, kullanılan araç-gereçler, sınıf yönetimi vb. değişkenler dikkate alınarak gerçekleştirilebilir.

Dersin temel değerlendirme etkinlikleri: Öğretmen adaylarının bu derste başarıları Çizelge 4'teki etkinlikler esas alınarak değerlendirilebilir:

Çizelge 4. Okul Deneyimi Dersinin Temel Değerlendirme Etkinlikleri

Değerlendirme etkinliği	Katkı Yüzdesi, %
<p>Gelişim dosyası (portfolyo) hazırlama: Öğretmen adayları dönem boyunca yaptıkları gözlemler ve görüşmelerden topladıkları verileri, dokümanları içeren bir gelişim dosyası oluşturmalıdır. Gelişim dosyasının bireysel olarak hazırlanması tercih edilmelidir. Gelişim dosyasında esas olarak aşağıdaki dokümanlar bulunabilir. Ancak öğretmen adayları gelişim dosyasına eklemeler yapabilir:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Okulun fiziki yapısını betimleyen rapor.2. Okulun yönetsel işleyişine ilişkin rapor.3. Öğretmenin okulda yaptığı çalışmalara ilişkin rapor.4. Okuldaki bir öğrencinin okuldaki yaşamına ilişkin rapor.5. Okul içinde ve dışında gerçekleştirilen öğretim etkinliklerine ilişkin gözlem raporu.6. Öğrencilerin öğrenme, gelişim düzeylerini ölçme ve değerlendirme etkinliklerine ilişkin rapor.7. Okulda ve okul dışında yapılan toplumsal çalışmalara ilişkin rapor.8. Okuldaki rehberlik ve psikolojik danışmanlık çalışmalarına ve öğretmenin bu çalışmalardaki rolüne ilişkin rapor.9. Okulda yapılan tören vb. etkinlikler ve bunların etkilerine ilişkin rapor.10. Okulda ailelerin eğitime katılma düzeyi ve katılımlarının etkilerine ilişkin rapor.11. Okulun işleyişini açıklayan doküman vb. <p>Seminerlere katılma: Öğretmen adayları dersin haftada bir saatlik seminer kısmına her hafta katılmaya özen göstermelidir. Öğretmen adayları seminere, o hafta yaptıkları gözlem ve görüşmelerde tuttıkları notlar, topladıkları dokümanlar vb. materyallerle gelmelidir ve bunlar üzerinde tartışmalıdır.</p>	70
<p>Uygulama okulundaki çalışmalara katılma: Öğretmen adayları uygulama okulundaki çalışmalara devam konusunda çok titiz davranmalıdırlar. Bu çalışmaları yürütürken, okuldaki tüm etkinlikleri ciddiye ve istekle yapmalıdırlar. Öğretmen adaylarının uygulama okulundaki çalışmalara katılım durumu uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda yapılacaktır.</p>	30
Toplam	100